

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XV (XXXII)

ČÍSLO 5

KVĚTEN 2010

Výsledky soutěže „Manažer roku 2009“ vyhlášeny

Premiér Ing. Jan Fischer, CSc., při vyhlášení TOP 10 manažerů

Ing. Bc. Jež přebírá ocenění pro finalisty soutěže

Česká manažerská asociace pořádá již několik let soutěž „Manažer roku“, při které posuzuje a hodnotí významné představitele managementu v České republice.

Vyhlášením nejlepších kandidátů v Praze na Žofíně dne 22. dubna 2010 se uzavřel již 17. ročník této soutěže, který byl pro pana ředitele Ing. Bc. Ježe, a tím i pro státní podnik DIAMO, více než úspěšný.

Do soutěže „Manažer roku 2009“, jehož záštitu převzal předseda vlády ČR Ing. Jan Fischer, CSc., bylo nominováno 193 kandidátů. Pan ředitel Ing. Bc. Jež se stal jedním ze 73 finalistů a svou nominaci proměnil. Získal nejvyšší ocenění jako „Manažer odvětví“ a dále byl vyhlášen v kategorii „TOP 10“ jako jeden z deseti nejlepších manažerů v České republice.

Hodnocení manažerů probíhá sedmistupňovým systémem hodnocení po dobu několika měsíců. Každý z účastníků vyplňuje přihlašovací dotazník, ve kterém se vyjadřuje k činnosti firmy, aktuálním otázkám společenského dění, předkládá hospodářský výsledek firmy, vyjadřuje se ke strategickým cílům podniku, popisuje metody řídicí práce či vyjadřuje názory na klíčové faktory ovlivňující rozvoj firmy.

Pana ředitele Ing. Bc. Jiřího Ježe jsme se zeptali, co toto ocenění znamená nejen pro něj osobně, ale také pro státní podnik DIAMO. Pan ředitel nám odpověděl: „Získaných ocenění si velmi vážím a mám z nich velkou radost. Tento úspěch zároveň beru jako ohodnocení celého podniku a skvělé práce všech zaměstnanců, protože kvalitní práce každého z nás tvoří silný celek. A za takový náš podnik považuji. Věřím, že DIAMO, státní podnik, bude i nadále považován za spolehlivého partnera, který se při plnění úkolů může opřít o zkušené zaměstnance.“

Využíváme této příležitosti a panu řediteli upřímně blahopřejeme a přejeme mu mnoho úspěchů v budoucnu.

Vyhlášení „Manažera odvětví“

Středisko zkušebních laboratoří o. z. GEAM (SZLAB)

Středisko zkušebních laboratoří plní úkoly stanovené především programem monitorování, a to v oblasti osobního monitorování, monitorování pracovního prostředí, monitorování výpustí i okolí. Zajišťuje požadavky jednotlivých organizačních útvarů o. z. GEAM v oblasti pracovního prostředí a radiční ochrany a požadavky ostatních zákazníků.

Na novinky v rámci činnosti střediska jsem se zeptal vedoucího střediska pana Zdeňka Gregora.

Gregor: Co je u nás nového? To musím začít někdy v druhém pololetí roku 2008, kdy jsme spolu hovořili na toto téma naposled. Tehdy jsme začínali pracovat v laboratoři s chemickým koncentrátem uranu (CHKU). Hlavním úkolem tehdy bylo zavést analýzy vzorků uranového koncentrátu, vytvořit vlastní metody, provést řadu kontrolních analýz a zahájit analýzy vzorků nových partií CHKU. Tyto úkoly jsme do konce roku 2008 splnili. Úsek laboratoří kompletně realizoval rozjezd laboratoře CHKU. Postupně byly adaptovány metodiky analýz CHKU dle ALS Česká Lípa. Takřka všechny byly přepracovány na podmínky naší laboratoře a především na novou přístrojovou techniku. Celkem bylo takto vypracováno, odzkoušeno a na mnoha kontrolních vzorcích potvrzeno 23 analýz CHKU.

Ještě do konce roku 2008 byly provedeny kompletní analýzy celkem 9 vzorků CHKU, a dále 3 vzorky uranové suspenze.

Hejnic: A co v roce 2009, v oblasti analýz chemického koncentrátu?

Gregor: V loňském roce jsme analyzovali již 11 vzorků – partií GEAM, 2 kontrolní vzorky pro GEAM, 8 technologických vzorků pro GEAM, 1 vzorek-partie TÚU, 12 technologických vzorků pro TÚU, 2 kontrolní vzorky pro TÚU a u 7 starších vzorků byly stanoveny izotopy uranu. V průběhu roku proběhla příprava na akreditaci některých analýz CHKU. Akreditace se uskutečnila v rámci mimořádného dozorového auditu Českého institutu pro akreditaci Praha v listopadu. Byly akreditovány metodiky na stanovení uranu, stanovení vlhkosti a stanovení fluoridů v CHKU, a dále také stanovení fluoridů v pevných vzorcích a vodách, a stanovení celkového fosforu metodou kyvetových testů ve vodách. Ze seznamu akreditovaných zkoušek byla vypuštěna metoda měření metanu prováděná na bývalém pracovišti v Ostravě.

Hejnic: Pracoviště v Ostravě již nemáte?

Gregor: Nemáme. Ekonomika tohoto úseku se již koncem roku

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Rentgen-fluorescenční spektrometr od fy SPECTRO CS

Alfa-beta automat EMS-3

Vyhodnocení Programů monitorování a dodržování ustanovení vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiční ochraně za rok 2009

Státní úřad pro jadernou bezpečnost Regionální centrum Kamenná provedl kontrolu radiční ochrany na DIAMO, s. p. Závěrečné jednání předložených zpráv se konalo dne 31. 3. 2010 na ŘSP ve Stráži pod Ralskem. Jednání byli přítomni pracovníci SÚJB RC Kamenná, vedeni jejím vedoucím Ing. Miroslavem Hemerem, Ing. Jana Šeflová, Ing. Miroslav Jurda, Ing. Miloslav Němec a Ing. Horyna, CSc., Za DIAMO, s. p., se projednávání zúčastnili Ing. Bc. Jiří Jež, ředitel DIAMO, s. p. a MUDr. Pavel Krákora, ředitel odštěpných závodů a jejich spolupracovníci. Kontrola byla zahájena dne 17. 3. 2010 na RC Kamenná v souladu s § 3 odst. 2, písm. a) zákona č. 18/1997 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Za DIAMO, s. p., se zahájení kontroly zúčastnila RNDr. Kamila

Ing. Bc. Jež a Ing. Hemer podepisují protokol

Trojáčková, náměstkyně ředitele státního podniku pro ekologii a sanační práce a MUDr. Pavel Krákora, odpovědný za soustavný dohled nad radiční ochranou v DIAMO, s. p. Při zahájení kontroly byly předány zprávy hodnocení monitorování sledovaných veličin v jednotlivých odštěpných závodech DIAMO, s. p., v písemné i elektronické formě. Předmětem inspekce byla kontrola plnění povinností z hlediska radiční ochrany, podle § 18 odst. 1 zákona č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Hlavním cílem inspekce byla kontrola

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

plnění programů monitorování schválených podle zákona č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů pro jednotlivé odštěpné závody DIAMO, s. p. Součástí kontroly bylo, na základě předložených zpráv, vyhodnocení výsledků za rok 2009, včetně hodnocení ozáření kritické skupiny obyvatel, průkazů optimalizace radiční ochrany, rozborů příčin a účinnosti přijatých opatření překročených vyšetřovacích a zásahových úrovní, zhodnocení vývojových trendů měřených veličin ve sledovaných obdobích a návrhů pro další postupy a využití výsledků měření. V dalším textu stručně k jednotlivým odštěpným závodům DIAMO, s. p.

GEAM, o. z., Dolní Rožinka

Všechna plánovaná měření osobní, pracoviště, výpustí a okolí stanovená Programem monitorování byla provedena. Plnění Programu monitorování bylo podrobeno pravidelným kontrolám ze strany inspektorů SÚJB. Osobní monitorování a monitorování pracoviště bylo zajišťováno Střediskem zkušebních laboratoří, o. z. (SZLAB).

Přehled o počtech radičních pracovníků kategorie A a B, jejich ročních dávkách přináší následující tabulky.

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Vyhodnocení Programů monitorování a dodržování ustanovení vyhlásky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně za rok 2009

DOKONČENÍ ZE STR. 1

Radiační pracovníci kategorie A

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční dávka [mSv]		
			průměrná	maximální	kolektivní
Podzemí	2009	438	7,18	28,67	3 146
	2008	421	8,03	34,83	3 379
	2007	420	8,62	32,09	3 620
	2006	337	9,64	33,75	3 250
	2005	337	9,31	33,27	3 137
Povrch	2009	156	2,99	12,35	467
	2008	156	2,95	10,78	460
	2007	106	3,06	10,50	324
	2006	92	3,15	11,76	290
	2005	92	3,27	14,60	301
Zaměstnanci cizích organizací					
Podzemí	2009	31	1,45	5,07	45

Radiační pracovníci kategorie B

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční dávka [mSv]		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2009	299	1,97	3,61	588,6
	2008	331	1,98	4,36	656,4
	2007	325	1,87	4,74	607,6
	2006	317	2,12	6,60	671,3
	2005	218	2,24	5,32	487,6

Na o. z. GEAM se podařilo dosáhnout zásadního obratu v ochraně před zářením. Statisticky dokladují významné zlepšení v omezování dávek. V roce 2009 došlo pouze u 5 radiačních pracovníků kategorie A k překročení limitu 20 mSv. Ve srovnání s lety minulými je důvod k opatrnému optimismu, že nastoupená cesta přináší výsledky a vede správným směrem. V roce 2008 překročilo limit 20 mSv 26 a v roce 2007 22 radiačních pracovníků kategorie A.

Ve sledovaných pásmech odstěpného závodu GEAM pracovalo v roce 2009 celkem 299 radiačních pracovníků kategorie B.

ODRA, o. z., Ostrava – Vítkovice

Kontrola dodržování jednotlivých výpustí. Vodní jáma Jeremenko – do řeky Ostravice bylo v roce 2009 vypuštěno 5 387 466 m³ důlní vody. Z hlediska radiační ochrany je tato oblast bezproblémová. Vodní jáma Žofie – do Petřavské stručky bylo v roce 2009 vypuštěno 1 247 193 m³ důlní vody. Z hlediska radiační ochrany jde o kontrolovanou problémovou oblast. Analýzy objemové aktivity ²²⁶Ra prokazují neustálý průběh a extrémní disperzi hodnot. Dlouhodobá spolupráce s expertní firmou SEPARA-EKO nabízí další směry rozvoje aktivit:

- Možnosti snížení objemové aktivity ²²⁶Ra ve vypouštěných důlních vodách.
- Případová studie v konkrétních podmínkách (čínidla Prefloc, kamenec, aditiva).
- Geochemický model potvrzuje možnosti seriózního řešení.

SUL, o. z., Příbram

Všechna plánovaná měření osobní, pracovišť, výpustí a okolí stanovená Programem monitorování byla provedena. Plnění Programu monitorování bylo podrobno pravidelným kontrolám ze strany inspektorů SÚJB. O. z. SUL provádí svou činnost na značně rozsáhlém území, v řadě odlehlých lokalit. To se promítá i do organizace a zajištění plnění Programu monitorování. Hlavní část monitoringu je soustředěna do 5 základních oblastí, které odpovídají bývalým významným lokalitám pro těžbu a úpravu uranových rud: Příbram, Zádňí Chodov, Okrouhlá Radouň, MAPE Mydlovary a Horní Slavkov.

Na o. z. SUL Příbram v roce 2009 nebyl do kategorie A zařazen žádný zaměstnanec.

Přehled o počtech radiačních pracovníků kategorie B a jejich ročních dávkách přináší následující tabulka.

Radiační pracovníci kategorie B

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční dávka [mSv]		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2009	69	3,10	5,06	213,82
	2008	68	3,66	5,26	248,91
	2007	69	3,32	5,33	229,09
	2006	72	2,95	4,18	212,61
	2005	14	2,91	3,77	40,83

Tabulka do roku 2005 hodnotí radiační pracovníky kategorie A. Od roku 2006 se sleduje pouze roční efektivní dávka radiačních pracovníků kategorie B. Procentuelní podíl ročního příjmu směsi dlouhodobých zářičů alfa uran-radiové řady inhalací na celkové efektivní dávce je v rozmezí 48-85% (rozdílné na jednotlivých lokalitách).

TÚU, o. z., Stráž pod Ralskem

Všechna plánovaná měření osobní, pracovišť, výpustí a okolí stanovená Programem monitorování byla provedena. Plnění Programu monitorování bylo podrobno pravidelným kontrolám ze strany inspektorů SÚJB. V roce 2009 došlo k důležitým změnám v Programu monitorování na základě rozhodnutí SÚJB:

- Rekonstrukce haly č. 4, CHS I na VP 7 - nová sušárna UK.
- Připravované spuštění nového technologického celku NDS ML.
- Provozní změny související s dokončením nového technologického celku NDS ML, změny v typech a dodavateli osobních dozimetřů a obecná aktualizace Programu monitorování.

Přehled o počtech radiačních pracovníků kategorie A a B, jejich ročních dávkách přináší následující tabulky.

Radiační pracovníci kategorie A

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční dávka [mSv]		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2009	43	1,64	3,52	70,94
	2008	46	1,86	2,97	85,95
	2007	47	1,60	3,82	75,29
	2006	47	1,82	4,57	85,56
	2005	46	1,84	4,23	84,81

Radiační pracovníci kategorie B

Pracoviště	Rok	Počet radiačních pracovníků	Roční dávka [mSv]		
			průměrná	maximální	kolektivní
Povrch	2009	425	0,302	1,000	128,53
	2008	413	0,332	0,908	137,36
	2007	381	0,320	1,215	121,97
	2006	368	0,355	1,181	130,64
	2005	98	0,122	0,689	12,05

U radiačních pracovníků kategorie A na povrchových pracovištích došlo u průměrné roční efektivní dávky, a tím i u kolektivní roční efektivní dávky, ke snížení oproti roku 2008 a zároveň se jedná o nejnižší hodnoty za posledních 5 let. Na druhé straně došlo ke zvýšení maximální dosažené roční efektivní dávky oproti roku 2008. U jednotlivých složek ionizujícího záření došlo k velmi mírnému meziročnímu navýšení ročního příjmu z latentní energie alfa krátkodobých p. p. ²²²Rn inhalací, a také k velmi mírnému meziročnímu navýšení ročního příjmu směsi dlouhodobých zářičů alfa uran-radiové řady inhalací. Maximální hodnota ročního příjmu směsi dlouhodobých zářičů alfa uran-radiové řady inhalací byla zjištěna u pracovníka dozimetrické služby, který provádí měsíční měření ve všech kontrolovaných pásmech na o. z. TÚU Stráž pod Ralskem. V žádném měsíci u něj přitom nedošlo k překročení odvozeného měsíčního limitu sledovaných veličin.

Každý odstěpný závod měl svého posuzovatele z řad inspektorů, který hodnotil předloženou zprávu. V závěrech protokolu o kontrole radiační ochrany na DIAMO, s. p., za rok 2009 se objevily pouze zásadní připomínky ke všem zprávám z o. z. S protokolem byli seznámeni zástupci o. z. a ŘSP. Protokol podepsali za SÚJB RC Kamenná Ing. Miroslav Hemer a za DIAMO, s. p., Ing. Bc. Jiří Jež. Výsledky kontroly SÚJB Regionální centrum Kamenná za rok 2009 opakovaně prokázaly, že DIAMO, s. p. průběžně věnuje maximální pozornost činností na úseku radiační ochrany.

MUDr. Pavel Krákora

Středisko zkušebních laboratoří o. z. GEAM (SZLAB)

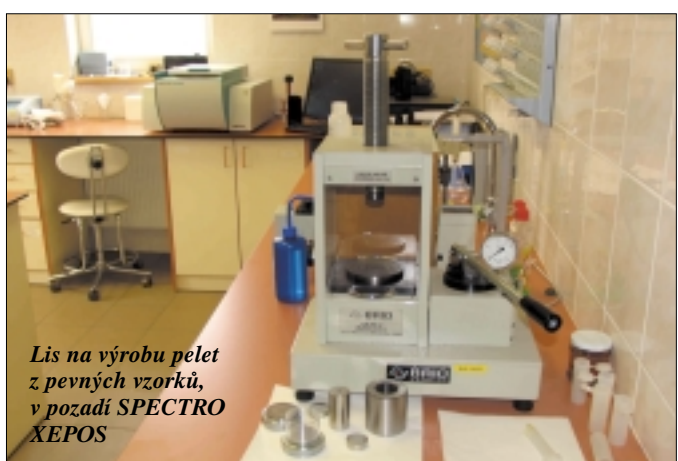
DOKONČENÍ ZE STR. 1

2008 nedala udržet v kladných číslech z důvodu změn v legislativě, které měly za následek velké snížení zakázek na měření metanu. Chybná akce „Velkého metanu“ v ostravském regionu za mnoho milionů korun byla časově odsunuta. A z těchto všech důvodů byl s pracovníky úseku ukončen pracovní poměr ke konci roku 2008. Chvilí se ještě čekalo na možnou aktivaci plánovaných činností v ostravském regionu a loni bylo pracoviště zrušeno.

Hejnic: Jaké je současné personální obsazení střediska?

Zdeněk Gregor u SPECTRO XEPOS

Lis na výrobu pelet z pevných vzorků, v pozadí SPECTRO XEPOS

Jana Pečinková u EMS-3

Gregor: Středisko má celkem 31 pracovníků včetně mě; v laboratorních pracuje celkem 18 laborantů či laborantek a 2 vzorkaři; provozní část laboratoří pracuje nepřetržitě na směny, ostatní laboratoře na ranní; a dále na úseku dozimetrie je celkem 11 lidí. Díky zrušení pracoviště v Ostravě a z důvodu odchodu některých pracovníků a nových nástupů došlo od našeho posledního rozhovoru ke snížení počtu zaměstnanců střediska, k přesunutím laborantů v rámci laboratoří, a tím ke změnám v zastupitelnosti některých analýz. Jednalo se o poměrně velké zásahy do celého systému práce laboratoří, do systému kvality vzhledem k akreditovaným zkouškám. Byla změněna řada dokumentů.

Hejnic: Jak jste spokojeni s laboratorními přístroji a jejich vybavením?

Gregor: V současné době nemáme problém. Přístroje fungují, ty nejproblematičtější a nejporuchovější se podařilo postupně nahradit novými. Ještě na konci roku 2008 jsme koupili druhý alfa-beta automat EMS-3 z důvodu neopravitelnosti staršího přístroje na měření aktivity filtrů, na které jsou odebírány vzorky aerosolů a aktivního prachu. Vzorků se měří tisíce ročně, každý jeden vzorek se měří dvakrát 1000 sekund, proto je nezbytný funkční automat. A dále koncem loňského roku jsme museli stávající mnoho let starý analyzátor SAU pro stanovení vysokých koncentrací uranu v technologických vzorcích v provozní laboratoři nahradit. Tento již nebyl provozuschopný. Jedinou možnou náhradou byl rentgen-fluorescenční spektrometr. Byl zakoupen od firmy SPECTRO CS. Tento přístroj ihned plně nahradil stávající v rámci analýz kapalných vzorků. V současné době je testován i pro pevné vzorky, které ovšem musí být rozdrceny, homogenizovány a pro vlastní měření jsou vyrobeny z těchto vzorků pelety.

Hejnic: Provádíte práce i pro cizí organizace?

Gregor: Stále provádíme odběry a analýzy odpadních vod pro některé obce v okolí, provádíme analýzy elektroforézních barev pro firmu MEGA a od listopadu jsou prováděny analýzy hydrocalcitu v rámci smlouvy s firmou ASTIN.

Pro cizí bylo fakturováno v loňském roce celkem za 449 041,- Kč.

Hejnic: Ještě se nakonec vrátíme k akreditaci. Kolik metod máte akreditovaných?

Gregor: Celkem má laboratoř v současné době akreditováno 26 zkušebních postupů – metod a 3 postupy odběru vzorků vod povrchových, odpadních a podzemních.

V rámci povolení SÚJB provádět služby v rámci radiační ochrany, neboli dozimetrická měření a radiochemické analýzy, bylo mimo schválení Příručky kvality SZLAB schváleno úřadem i 15 metodik, které jsou používány v rámci provádění služeb.

Hejnic: Děkuji za rozhovor.

Hornické muzeum Příbram

8. 5. 2010 Slivice u Příbrami. Pietní akt u památníku, připomínky poslední bitvy 2. světové války, od 13 hod. Dále prezentace historické a soudobé vojenské techniky, jízdy válečných vozidel, hudební vystoupení a ohňostroj.

16. 5. Mezinárodní den muzeí, Březové Hory, Vojna – Lešetice, Vysoký Chlumec, Nový Knín, Prostřední Lhota, prohlídky za zvýhodněné vstupné.

22. 5. Festival muzejních nocí, Březové Hory – důl Anna, Prokopská štola, od 16 do 24 hod., noční jízdy vláčkem, doprovodný program, občerstvení, zvýhodněné vstupné.

Památník Vojna, od 19 do 24 hod., noční prohlídky bývalého lágru, doprovodný program, občerstvení, zvýhodněné vstupné.

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Letní dětský tábor v Maxově

Odborová organizace s. p. DIAMO, Důl Hamr I ve spolupráci s o. z. TÚU Stráž pod Ralskem pořádá dětský letní tábor v Maxově, u Sloupu v Čechách, pro děti od 7 do 15 let.

Termín od 11. července do 24. července 2010, cena 4000 Kč. Cena zahrnuje ubytování v budově, celodenní

stravování, pojištění dětí, dopravu a veškeré vstupné, včetně koupaliště. Zaměstnanci o. z. TÚU mají možnost čerpat dotaci z FKSP 1600 Kč a z osobního účtu.

Přihlášky a podrobnější informace u pí. Venghové na o. z. TÚU, tel.: 487 894 147.

Letecký pohled na areál šachty č. 3

Likvidace areálu šachty č. 3 na Zadním Chodově

V rámci likvidace dolů západočeské oblasti jsou o. z. SUL Příbram postupně likvidovány areály bývalých dolů v Zadním Chodově. Po předchozí likvidaci a rekultivaci areálu jámy č. 1 přišel na řadu areál jámy č. 3. Protože se nenašel

A tak pomalu mizí z povrchu areálu budovy, které ještě v srpnu ložského roku připomínaly spící důl. Z fotografií je zřejmé, jak budovy postupně mizely a že jich již mnoho nezbyvá. Až bude zbourána poslední budova, což by mělo

Demoliční práce

nikdo, kdo by měl zájem o využití objektů bývalého dolu, byly zde začátkem září roku 2009 započaty likvidační práce. Především bylo nutné odstranit bývalou strojovnu hlavního ventilátoru a strojovnu těžního stroje, jejíž součástí byl i portálový jeřáb s nosností 50 t. Likvidace těchto dvou objektů si vyžadovala použití speciálních technologických postupů s využitím speciálního demoličního zařízení. Tím však náš o. z. SUL nedisponuje, a tak bylo vyhlášeno výběrové řízení na dodavatele těchto prací. Společnost ECO-RETEL, s. r. o., která konkurz vyhrála, se s úkolem vypořádala velice dobře a budovy byly v požadovaném termínu i kvalitě odstraněny. Ve stejném čase započali i pracovníci provozu Příbram pod vedením Ing. Miloše Šaška s demolicí ostatních budov. Postupně byly odstraněny staré šatny, administrativní budova, elektro a zámečnická dílna, opravná důlních lokomotiv a sklady materiálu, CO, technických plynů a PHM. I zde jsme s kvalitou odváděné práce spokojeni.

být v průběhu druhého pololetí letošního roku, dojde na závěrečnou technickou rekultivaci povrchu. Šachtu budou připomínat pouze asfaltové vnitropodnikové komunikace a elektrické osvětlení, které budou ponechány pro případný následný odprodeje pozemku.

Karel Faktor

Demoliční práce

Demoliční práce

Odbory ve Stráži pod Ralskem

Jarní konferenci, která hlavně řešila rozpočet ZOO o. z. TÚU, máme úspěšně za sebou. Děkuji zaměstnancům stravovacího zařízení Skleník, kteří se postarali o občerstvení při jednání konference. Dnes již mohu konstatovat, že ZV organizace dává zelenou pro další využívání těchto služeb.

Zástupci odborové organizace o. z. TÚU se v současnosti zabývají prověrkami BOZP, které jsou tradičně plánovány na dobu jara. Snažíme se o vylepšení pracovních podmínek zaměstnanců. Na většině úseků jsou to převážně drobnosti, na které se důraz neklade, ale jsou i pracoviště, která se přemísťují téměř za chodu, jako jsou dílny autodopravy, které se z DH- 1, VP-7 a VP-6 stěhují do objektu KLM na chemické úpravě. Tam teprve dochází ke zjišťování nedostatků, které se budou muset řešit v delším časovém sledu. Strídání ročních období bude postupně odhalovat například teploty v letních a zimních měsících, jaká bude větratelnost objektů dílen, úklid tak velkých prostor, atd.

Věřím, že se podaří většinu nedostatků odstranit do prověrek v příštím roce.

Dne 21. dubna 2010 zasedá závodní komise OOPP, kde bude naší snahou prosadit testování nové pracovní obuvi, která by se v případě kladného vyhodnocení testů, mohla zařadit do OOPP v roce 2011. Bude důležité vybrat zaměstnance, kteří budou testovat obuv poctivě a budou objektivně hodnotit vlastnosti testovaných vzorků.

Těším se na celopodnikový turnaj v bowlingu v Ostravě, který se uskuteční 1. května, a na další odborářské akce. Dovolím si ale připomenout ty zaměstnance, kteří se jich nemohou zúčastnit pro dlouhodobě zdravotní potíže, ani jako diváci. Někteří pracoviště pravidelně vysílají své zástupce za nemocnými kamarády, jinde je to horší. Sám se snažím, aby se na dlouhodobě nemocné nezapomínalo, a supluji tam, kde je potřeba.

Někteří z nich se pro špatný zdravotní stav do pracovního procesu už nezařadí, pro jiné je náhlá nemoc důvodem k zamýšlení, zda jim pár procent k penzi na-

víc stojí za krácení zaslouženého pracovního odpočinku s rodinou a vnoučaty. Ve většině to nejsou veselé návštěvy, ale jsou potřebné. Nezapomínejme na kolegy, kteří jsou v nemocnicích a v domácím léčení!

Dovolil bych si touto cestou oslovit směnující zaměstnance, zařazené v kategorii POP. Jediná změna, která v tomto roce nastala v tarifních stupních, se týká se právě této skupiny. Změnou tarifu měsíčních na tarif hodinový dochází k častým výkyvům výše měsíčního výdělku. Směnoví zaměstnanci, sám jsem k nim do nedávna patřil, kteří mají hodinový tarif již léta, mi dají za pravdu.

Pro vaše uklidnění, že máte tarif nastaven a vypočítán správně, jsem si dovolil požádat náměstka Ing. Karla Vaněčka o porovnání vašich mezd za 6 měsíců roku 2010, ku stejnému období v roce 2009. Nejde o úplné porovnání, to lze provést až po roce, ale případnou chybu ve výpočtu mzdy by odhalit mělo.

Závěrem přeji krásné jarní počasí všem zahrádkářům, turistům a milovníkům grilování.

Vilém Válek
předseda ZV ZOO o. z. TÚU

NDS – ML – nový začátek

Provoz Neutralizační dekontaminační stanice – matečné louhy má hned několik Nej...nejrychlejší stavba, nejnovější technologie a dalo by se dlouho pokračovat. Zastavím se u nejnovějšího kolektivu zaměstnanců, poskládaného ze všech koutů o. z. TÚU. Dalo by se předpokládat, že kvůli směnovému provozu se bude kolektiv sdružovat pomalu. Bylo by logické, že lidé, vytržené z jiných pracovních kolektivů v rámci organizačních změn, to více potáhne zpět na VP-7, STS, aj.

S potěšením konstatuji, že na úseku NDS-ML se začínají tvořit dobré party a v krátkém časovém úseku se podařilo uskutečnit setkání zaměstnanců mimo pracoviště. Směny C/D vyzval

p. Milan Kočan k bowlingovému turnaji v České Lípě a p. Martin Starek vyrazil s kolegy směň A/B do Heřmanic také na bowling. Obě akce jsem

Bowlingáři v Heřmanicích

osobně navštívil, je to dobrý začátek vedoucí ke stmelení zaměstnanců na NDS-ML. Oběma jmenovaným organizátorům děkuji a těším se na další spolupráci.

Vilém Válek

Memento důlních nehod v českém hornictví

Publikaci napsal Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., a zpracoval Petr FASTER. Vydal ji Montanex a šíří ji Hlavní báňská záchraná stanice v Ostravě. Byla vytištěna na kvalitním papíře, má 460 stránek, je celobarevná a obsahuje kromě fotografií řadu mapek a nákrešů.

Zachycuje největší důlní neštěstí v Česku, začíná 19. stoletím a končí v roce 2001 výbuchem metanu na dole Schoeller, kdy zahynuli 4 havíři. Zároveň popisuje, jak se vyvíjela bezpečnost práce v dolech, a báňské záchrannářství, například regenerační dýchací přístroj Dräger 1904 byl použit při likvidaci důlního požáru na dole Helena, na Sokolovsku, již v roce 1905.

Knihu otevírá důlní neštěstí na černouhelném dole Barbora v Oslavanech, kde se v roce 1820 v dole otrávil kyslíkem uhelnatým 4 havíři a dalších 6 při záchranných pracích. Ve stejném revíru na dole Františka došlo v roce 1860 k výbuchu traskavých plynů, zahynulo 54 havířů, téměř celá ranní směna. Aby bylo možno zlepšit větrání, byla vyhloubena jáma Kukla.

Na dole Hlubina v Ostravě došlo v roce 1867 k výbuchu metanu, souvisel s trhací prací při razbě překopu, při výbuchu zahynulo 53 havířů, dalších 9 podlehl následkům zranění.

Na středočeských uhelných dolech na dole Engerth v roce 1876 došlo v jámové budově k explozi dynamitu, při jeho nakládání do důlních vozů, zahynulo 19 havířů.

Obecně známý je průval důlních vod do dolu Döllinger u Duchcova v roce 1879, zde se utopilo 21 horníků, voda postupně zaplavovala i další doły a po 64 hodinách zmizely termální prameny v nedalekých Teplících. Pravidlo bylo zachráněno prohloubením jímací šachtičky. Až v květnu 1882 byla hladina vody definitivně zvládnuta. K obdobnému průvalu detritu došlo v roce 1902 na jámě Bedřich v OKR. K průvalu vod a bahnin došlo na dole Anna v Souši

u Mostu v roce 1890, kde bylo 33 obětí, v roce 1895 průval kuřavky zapříčinil propady v městě Mostě.

Záchranné přístroje byly prvně použity v roce 1884 při požáru na dole Vilém v Ostravě.

Důl Jan v Karviné v roce 1885 zaznamenal 108 obětí, příčinou byla zakázaná trhací práce, iniciující výbuchy metanu a uhelného prachu, za tři neděle následoval důl Bettina v Orlové – 59 mrtvých, r. 1891 Trojice Ostrava – 61 obětí.

Největší katastrofou v Českých zemích byl v roce 1892 důlní požár na dole Marie v Příbrami na Březových Horách, kde se patrně neuhášený knot kahanu propadl do sklípku pod nárazištěm 29. patra a začala hořet dřevěná výztuž jámy Marie. Hašení požáru vodou shora obrátilo důlní větry a z původně výdušné Marie byly zplodiny požáru vtlačeny do důlních děl. Zahynulo 319 havířů.

Výbuchy metanu a uhelného prachu v roce 1894 na Dolech Jan a Františka v Karviné zapříčinily smrt 235 lidí. Velmi nebezpečný byl důl Pluto u Litvínova (1900 a 1981).

Dodnes vzpomínáme na oběti dolu Nelson, kde v roce 1934 zahynulo 139

havířů. Z poválečné doby jsou uvedena např. důlní neštěstí na dole Kohinoor (1946), Doubrava (1949), Michálka (1950), Antonín Zápotocký (1951) a Barbora (1951).

K dalšímu výbuchu metanu na dole Hlubina došlo v roce 1960, kdy zahynulo 54 havířů.

O Hlubině jsme v minulých letech několikrát psali, náš DIAMO, s. p., o. z. ODRA zajišťoval revitalizaci této národní kulturní památky, kterou k 31. 12. 2009 převzal Moravskoslezský kraj.

Na závěr něco pozitivního. Na dole Žofie v Orlové, kterým dnes o. z. ODRA čerpá důlní vody, došlo v roce 1967 závalu, který uvěznil šestici havířů. Báňští záchranníci po jednadsmadesáti hodinách vyprostoři horníky nezraněně.

U většiny důlních nehod jsou popisy záchranných prací, včetně mapek a nákrešů. Kdo fáral, udělá si plastický obrázek, jak zásah probíhal. Kniha je určena hornické veřejnosti a je věnována památce všech, kteří při důlních haváriích ztratili své životy.

Otto Hejnic

URGP 2

Vychází druhé číslo odborného hornického časopisu Uhlí, Rudy, Geologický průzkum. Z obsahu: Ing. Tomáš Hüner: Východiska tvorby energetické politiky EU a ČR. Ing. Václav Pošta a Jaroslav Provázek: Vývoj sebezáchraných přístrojů v ČR v letech 1950 až 2010. Ing. Zbyněk Parma a Ing. Vladislav Triska: Technický rozvoj v průzkumu a těžbě uhlovodíků na území jižní Moravy. Ing. Zdeněk Brázda: Hornický kraj v minulosti a současnosti. Josef Suldoický: Dopady Mnichovské dohody na české hornictví v období druhé republiky a následné okupace. V čísle dále najdeme rubriky: Z našich revířů, Hornictví ve světě a Aktuální informace.

S čolkem u jímky

Čolek obecný

Čolek horský

V rámci biologického posouzení záměru pro dokumentaci EIA „Likvidace povrchových objektů areálu Dolu Křížany I“ byly v zájmovém prostoru objeveny a popsány zvláště chráněné druhy živočichů.

Z důvodů chystané likvidace staré technologické jímky bývalého základkového centra Dolu Křížany I (DK I) se ve dnech 30. 9. a 1. 10. 2009 uskutečnil záchranný transfer obojživelníků a dalších vodních živočichů z této nádrže. Transfer byl proveden na základě výjimky Správy CHKO Jizerské hory č. j. S/01839/JH/2007- 02242/JH/2007 ze dne 8. 8. 2007 a realizovali ho pracovníci AOPK ČR a o. z. TÚU.

Voda z jímky byla odčerpána pracovníky ZBZS plovákovým čerpadlem, které bylo jemnou síťovinou zajištěno proti nasátí živočichů. Kvůli velkému množství sedimentu a vegetace v nádrži muselo být pro konečné dočerpání použito kalové čerpadlo.

Od počátku čerpání byl prováděn odchyt všech pozorovaných obojživelníků, a to jak z povrchu obnažených nánosů a vegetace, tak z vodního sloupce. Zároveň byli odloveni i větší vodní brouci a část larev vážek. Zvířata byla dočasně přechovávána v kbelících a po ukončení

Záchranný transfer obojživelníků ze základkového centra DK I

čerpání byla přenesena na předem vtipovanou a odsouhlasenou náhradní lokalitu a zde opět vypuštěna.

Náhradní lokalitou byla zvolena jímka ve východní části areálu DK I pod S platem, která je v současnosti využívána jako kořenová čistíčka, a i do budoucna se počítá s jejím zachováním jako vodní plochou. Obojživelníci se už v nádrži spontánně rozmnožují, což indikuje vyhovující kvalitu vody a prostředí.

Přehled přenesených živočichů:
 obojživelníci: čolek velký - 3 ex. (1 female, 2 larvy), čolek obecný - 7 ex. (1 adult, 1 juv., 5 larev), čolek horský - 87 ex. (od larev po dospělé, dospělci cca 70 %);

vodní brouci: potápník vroubený - cca 5 dospělců, vodmil Hydrophilus aterrimus - 1 dospělce, larvy vážek (Odonata) - cca 100 ex., druhové určení nebylo prováděno.

Dále je možné zmínit několik popisných údajů o životě čolků. Čolci jsou masožravci, žijí se plži, pavouky, červy, hmyzem. Ve vodě se žijí převážně vodními larvami hmyzu. A je také velice zajímavé, že si dokáží ulovit i žabi

Čolci

pulce. Po zimním spánku (v České republice v březnu až dubnu) vcházejí čolci opatrně do vody, kde se samečkům začíná tvořit pestrobarevný „obleček“ a v době 14 dnů se pokouší rozmnožovat svůj druh. Časné po páření se jim začínají ztrácet lemy a barvy začínají blednout. Po tomto jevu opouštějí vodu a začínají žít na souši. V suchozemském stá-

Vodmil černý a potápník

nemají dostatek potravy, mohou larvy přezimovat a metamorfózu prodělat až další rok. Pak se malí čolci loučí s vodou a žijí až do dospělosti na souši. Do vody se opět vrací asi až po třech letech, aby se mohli poprvé rozmnožovat. Pohlavní dospělost je dosahována ve třetím roce života, délka života se pohybuje kolem 10 let.

Závěrem je možné konstatovat, že právě v současné době by mělo docházet k rozmnožování čolků na náhradní lokalitě, a nezbývá než doufat, že nově zvolená náhradní lokalita bude pro přenesené obojživelníky vyhovujícím biotopem pro zachování jejich reprodukčního cyklu.

Ing. Pavel Varga

Demoliční práce v areálu Pokrok na Ostravsku ukončeny

Třídírna a drtírna během demolicie

V únoru 2009 byla zahájena v rámci revitalizace Moravskoslezského kraje stavba „Příprava území po ukončené hornické činnosti DIAMO, státní podnik, odstěpný závod ODRA - areál Pokrok“ financovaná z prostředků Ministerstva financí České republiky. Zhotovitelem akce byla ve výběrovém řízení zadávaném ministerstvem v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, vybrána firma DAV, a. s. Předmětem plnění byly demoliční práce, spočívající ve sнесení objektů pozemního a průmyslového stavitelství, které

vzhledem k ukončení těžby uhlí na dané lokalitě přestaly plnit svou funkci. Objekty určené k demolicí se nacházely v areálu Pokrok, DIAMO, státní podnik, odstěpný závod ODRA, kat. území Petřvald u Karviné.

Odstraňování objektů bylo prováděno na výškovou úroveň -1,5 m od okolního terénu nebo po základovou spáru. Jednalo se o následující nevyužívané objekty:

- objekt č. 3 - strojovna těžního stroje
- objekt č. 5 - rozvodna
- objekt č. 7 - strojovna kompresorů

Zde stála třídírna a drtírna

- objekt č. 9 - výměník, stará kotelná
- objekt č. 10 - komín
- objekt č. 22 - třídírna, drtírna
- objekt č. 44 - administrativní budova
- objekt č. 54 - jeřábová dráha
- objekt č. 63 - zadní vrátnice.

Celá akce byla náročnější tím, že v objektech č. 3 a 7 byly umístěny movité kulturní památky, těžní stroj s měničem z roku 1941 a turbokompresor z roku 1948, které bylo nutno před samotnou demolicí odborně demontovat a přemístit na nová stanoviště do strojovny a kompresorovny v areálu Národ-

V únoru 2009 byla zahájena v rámci revitalizace Moravskoslezského kraje

ni kulturní památky Důl Hlubina v Ostravě. Součástí zakázky byly rovněž stavební úpravy v budovách na Hlubině a smontování památek. Demontáž a zpětnou montáž těžního stroje a turbokompresoru dozorovala odborná firma Ing. FLIMEL - FLIREX BRNO mající dlouhodobé zkušenosti a reference v oblasti demontáže, přeprav a montáží rozměrných historických strojů a zařízení. O průběhu demontáže, stěhování a montáže těžního stroje a turbokompresoru jsme již naše čtenáře informovali v prosinci minulého roku.

Součástí dodávky bylo rovněž odstranění obj. č. 10 - komínu pomocí trhačích prací velkého rozsahu. Dále odpojení objektů od energetických přípojek a od podzemních a nadzemních inženýrských sítí, ochrana rozvodů podzemních vedení inženýrských sítí, zůstávajících v provozu, proti pojezdu stavebními mechanismy, odvoz stavební suti na řízenou skládku a kovového šrotu do sběrný, urovnání ploch po demolicí s terémem, návoz zeminy v tloušťce 0,2 m a zatravnění ploch.

Demoliční práce byly provedeny v souladu s rozhodnutími stavebního úřadu Petřvald, což bylo potvrzeno kolaudací bez zjištěných závad. Zá-

věrem lze konstatovat, že práce probíhaly bez větších komplikací dle harmonogramu prací, a to jak ve věcném, tak i finančním plnění. Stavba byla ukončena 31. 3. 2010 ve smluvně stanoveném termínu a během tohoto období nedošlo na stavbě k žádné mimořádné události. Díky citlivému přístupu zhotovitele - firmy DAV, a. s. nedocházelo v průběhu demolic k stížnostem ze strany místních občanů a okolních firem na zvýšený hluk nebo prašnost. Realizace demolic v areálu Pokrok umožňuje prodej uvolněných pozemků a jejich další využití pro realizaci plánovaných podnikatelských záměrů, což přispěje k snížení nezaměstnanosti v tomto regionu.

Nakládání pohonu těžního stroje na Pokroku

Středisko karotáže na geofyzikální konferenci v Ostravě

V dnech 13. - 15. dubna 2010 proběhla v Ostravě již 19. regionální konference seismologů a geofyziků s mezinárodní účastí, pod názvem „OVA*2010“. Konferenci pořádal Ústav geoniky Akademie věd ČR ve spolupráci s Technickou univerzitou v Ostravě. Ve minulých letech byly v řadě odborných příspěvků uvedeny výsledky monitorování sannačního procesu v oblasti chemické těžby ve Stráži pod Ralskem a zajímavé

výsledky karotážních měření.

Na minulou konferenci vzbudil zaslouženou pozornost příspěvek „Sanace turonské zvodně v oblasti Stráže pod Ralskem v letech 1998 - 2008“ (autoři Stojé, Křesťan, Peroutka). Na letošní konferenci jsme připravili zajímavou prezentaci, která popisuje význam nové kalibrační základny pro terénní ga-

maspektrometry ve Stráži pod Ralskem. Při řešení tohoto úkolu pracovníci SMK TÚU, o. z., a ředitelství s. p. DIAMO úzce spolupracovali s profesorem Ma-

tolínem z Přírodovědecké fakulty UK Praha. Význam nové kalibrační základny široce překračuje rámec činnosti našeho odstěpného závodu, protože základna bude využívána také mnoha externími organizacemi, zabývajícími se geologickou a ekologickou problematikou. Na území ČR to bude jediná základna s těmito parametry. Prezentace vzbudila zasloužený zájem přítomných odborníků.

Přestěhování kalibračních modelů z Bratkovice a jejich zabudování na kalibrační základně v areálu o. z. TÚU ve Stráži pod Ralskem bude popsáno v samostatném článku po uvedení základny do provozu.

Ing. Petr Křesťan

Ing. Křesťan v Ostravě

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p. Vychází zpravidla jednou v měsíci.
 Vedoucí redaktor Otto Hejnic.
 Adresa redakce: DIAMO, s. p., 471 27 Stráž p. R.,
 tel.: 487 892 084, fax: 487 851 571
 e-mail: hejnic@diamo.cz
 Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
 Tisk: GEOPRINT Liberec
 Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO